

בש"פ 947/16 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 947/16

כבוד השופטת ע' ברון
מדינת ישראל

לפני:
המבקשת:

נ ג ד

פלוני

המשיב:

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין
הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996,
ולפי סעיפים 10 יב ו-10 יג לחוק הנוער (שפיטה, ענישה
ודרכי טיפול), התשל"א-1971

בשם המבקשת: עו"ד מורן פולמן

בשם המשיב: עו"ד מנחם בלום

החלטה

1. לפניי בקשה להארכת מעצרו של המשיב, קטין בן 15, לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה- מעצרים) התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) ולפי סעיפים 10 יב ו-10 יג לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 (להלן: חוק הנוער), החל מיום 12.2.2016 בארבעים וחמישה ימים או עד למתן פסק דין ב-ת"פ 35306-08-15 בבית המשפט המחוזי בירושלים, לפי המוקדם. נגד המשיב הוגש כתב אישום בגין מעורבותו, יחד עם בני משפחה אחרים, בקטטה בין משפחתם לבין משפחה אחרת, שבמהלכה אדם אחד נהרג ושלושה נפצעו.

כתב האישום והליכי המעצר

1. ביום 12.8.2015 הוגש כנגד המשיב כתב אישום בבית המשפט המחוזי לנוער בירושלים. מספר ימים לאחר מעצרו של המשיב נעצר שותף נוסף בפרשה שאינו קטין (להלן: נאשם 2), והוגשה בקשה לתיקון כתב האישום, כך שהשניים יועמדו לדין במסגרת כתב אישום אחד. בהמשך הוגש כתב אישום נפרד כנגד שני נאשמים בגירים נוספים המעורבים בפרשה (להלן: נאשמים 3 ו-4). ביום 4.9.2015 הוגשה בהסכמה בקשה לתיקון כתב האישום בשנית, כך שזה יכלול את כל ארבעת המעורבים בפרשה (המשיב ונאשמים 2-4), והדין בעניינם אוחד במסגרת ת"פ 35306-08-15. כתב האישום המתוקן בשנית מייחס למשיב ולנאשמים 2 ו-3 עבירות של הריגה לפי סעיף 298 בצירוף סעיף 29(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); פציעה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 334 בנסיבות סעיף 335(א) ו-2 בצירוף סעיף 335(1) ו-2 לחוק; וניסיון פציעה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 334 בנסיבות סעיף 335(א) ו-2 בצירוף סעיף 25 לחוק. כמו כן מיוחסת למשיב עבירה של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א) ו-1 בצירוף סעיף 20(ג) לחוק.

על פי הנתען בכתב האישום המתוקן בשנית, המשיב ונאשם 2 הם אחים, נאשמים 3 ו-4 הם קרובי משפחה של המשיב ושל נאשם 2, וכולם קרובי משפחה של ע. הנשוי לס. ביום 22.7.2015 הגיעו ס. ובנותיה לדירה המוחזקת על ידי ס. וע., אשר מצויה בקומה השנייה של בניין השייך למשפחתו של ע. (להלן: הדירה). משגילתה ס. כי זרם המים לדירתה נותק, ולאחר שלא קיבלה מענה מנאשם 2 המתגורר עם המשיב ובני משפחה נוספים בקומה השלישית בבניין, הלכה וניקבה את מיכל המים של משפחת המשיב. כתוצאה מכך פרצה מריבה בין ס. ובין משפחתו של המשיב. על רקע הסכסוך, יזם ע. ביום 23.7.2015 מפגש בין בני משפחתה של ס. לבין בני משפחתו, וזאת בכוונה לסיים את קשר הנישואין בינו ובין ס. באותו היום, הגיעו בני משפחתה של ס. לדירה במטרה להידבר עם בני משפחת ע., כאשר מבני משפחת ס. היו באותה עת ב. (להלן: המנוח), נ., א., ע., ס. ונ. בטרם ירדו המשיב ונאשמים 2 ו-3 מהקומה העליונה לדירה, הצטיידו השלושה בסכינים. בהמשך, נכנס ע. לסלון הדירה יחד עם דודו של המשיב ואביו של המשיב, כשאליהם הצטרפו המשיב ויתר הנאשמים. לאחר חילופי דברים, החלה קטטה בין בני משפחתה של ס. לבין בני משפחת המשיב. במהלך הקטטה חברו המשיב ויתר הנאשמים יחדיו כדי לפגוע בבני משפחתה של ס. באשר לחלקו של המשיב, מכתב האישום עולה כי הוא ניסה לדקור את א. או נ., פתח סכין קפיצית שברשותו ובטעות דקר את דודו בחזהו. כמו כן, המשיב ויתר הנאשמים תקפו את המנוח, משכו ודחפו אותו, תוך שהמשיב ונאשמים 2 ו-3 דוקרים אותו באמצעות סכין בצוותא חדא מספר דקירות, בין היתר בחזהו, כתפו אוזניו וירכו. כתוצאה מהאמור יצא המנוח מהדירה, ירד במדרגות, התמוטט ומת. כן צוין בכתב האישום כי המשיב ניסה לדקור את נאשם 2 דקר את ס. בגב התחתון ובמותן; ונאשם 3 דקר את א. מתחת לחזהו ובישבנו, וכן ניסה לדקור את ע.. כתוצאה מהמעשים, נגרמה למנוח דקירה בחזה בעומק של 4 ס"מ שחדרה את שריר הלב וגרמה למותו. כן נגרמו למנוח פצעי דקירה בכתף ימין, בירכו ובאוזנו. לדודו של המשיב נגרם פצע דקירה בחזה שהצריך את אשפוזו. לס. נגרמו פצעי דקירה בגב ובמותן שהצריכו טיפול רפואי, ולא. נגרמו פצעי דקירה מתחת לחזה ובישבן שהצריכו טיפול רפואי וניתוח.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הראשון, הוגשה בקשה לעצור את המשיב עד תום ההליכים נגדו. ביום 18.8.2015 התקיים דיון שבמסגרתו הוגשה בקשה לאחד את שלוש בקשות המעצר הנפרדות שהוגשו כנגד המשיב ונאשמים 2 ו-3 לכדי הליך אחד. באי-כוח השלושה הסכימו לבקשת האיחוד וביקשו דחייה לצורך לימוד החומר. בית המשפט קבע כי דיון מאוחד בבקשות המעצר יתקיים ביום 2.9.2015. במהלך הדיון ביום 2.9.2015 שוחרר עו"ד חלבי מייצוגו של המשיב, וזאת לנוכח בקשתו של האחרון כי עו"ד חליחל ייצגו בהליך. בדיון המשך מיום 4.9.2015 הורה בית המשפט על עריכת תסקיר מעצר בעניינו של המשיב, בהיותו קטין. ביום 8.10.2015 הוגש תסקיר המעצר, שבו נאמר כי שירות המבחן לא בא בהמלצה לשחרורו של המשיב לחלופת מעצר בקהילה. זאת לנוכח חומרת העבירות המיוחסות לו ובשל החשש ששחרורו ילבה את הסכסוך בין משפחתו לבין משפחת המנוח, וגם בשלם לב לטענות בדבר איומים על משפחת המשיב מצד משפחת המנוח. עם זאת, בתסקיר צוין כי ככל שהמשיב והוריו יביעו את הסכמתם לאפשרות

שחרורו של המשיב לחלופת מעצר במסגרת חוץ ביתית נעולה, שירות המבחן יבחן אפשרות זו ויגיש את המלצותיו בהתאם.

3. ביום 15.10.2015 הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב ושל נאשמים 2 ו-3 עד תום ההליכים נגדם. בעניינו של המשיב קבע בית המשפט כי הוא מקבל את מסקנתו של שירות המבחן שלפיה חרף גילו הצעיר, אין לשחררו לחלופת מעצר בקהילה; זאת לנוכח חומרת המעשים המיוחסים לו ולנוכח הראיות בתיק המצביעות על כך שאביו של המשיב, שהוצע כמפקח עליו, ידע כי בניו הצטיידו בסכינים לקראת המפגש המתואר בכתב האישום, אך לא מנע מהם לרדת למפגש עם הסכינים. על החלטה זו הגישו המשיב ונאשם 2 ערר לבית משפט זה (בש"פ 7189/15). במסגרת הערר נטען לכרסום בתשתית הראייתית כנגד המשיב ונאשם 2, ונתבקש להורות על שחרורו של המשיב למעצר בית, או לחלופין לשחרורו לחלופת מעצר במעון נעול. ביום 19.11.2015 קבע בית משפט זה (השופט ד' ברק-ארז) כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתם של המשיב ושל נאשם 2. עם זאת, חרף חומרת העבירות המיוחסות למשיב ובהתחשב בכך שמדובר בקטין ללא עבר פלילי, נקבע כי יש מקום לבחון את האפשרות לשחררו לחלופת מעצר במעון נעול. משכך, הורה בית משפט זה על הגשת תסקיר משלים בעניינו של המשיב לבית המשפט המחוזי בתוך 30 ימים.

4. ביום 1.12.2015 הוגש תסקיר משלים בעניינו של המשיב. כעולה מתסקיר זה, המסגרת הנעולה שאמורה לקלוט נערים מהמגזר הערבי נמצאת בתפוסה מלאה וישנה רשימת המתנה ארוכה לכניסה אליה, כאשר ניתנת קדימות לנערים צעירים מהמשיב. לנוכח האמור, צוין כי לא ניתן יהיה לקלוט את המשיב למעון הנעול בזמן הקרוב, וכי הוא יועבר לרשימת המתנה, כאשר צפי הקליטה הקרוב ביותר הוא לפחות לעוד ארבעה חודשים. ביום 11.1.2016 הגיש המשיב בקשה לעיון חוזר בהחלטה לעוצרו עד תום ההליכים, ובמסגרתה ביקש לשקול מחדש את אפשרות שחרורו למעצר בית בתנאים מגבילים. ביום 28.1.2016 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לעיון חוזר (כבוד השופט ב' גרינברגר), תוך שנאמר כי הבקשה לא מעלה כל הצעת חלופה קונקרטית ועל כן אינה מצדיקה עיון חוזר; ובפרט כאשר בית משפט זה קבע בבש"פ 7189/15 כי יש לשקול את שחרורו של המשיב למעון נעול, ולא למעצר בית.

קצב התקדמות ההליכים בתיק העיקרי

5. ביום 2.9.2015 הוקרא למשיב כתב האישום המקורי. במועד זה כפר המשיב במיוחס לו, והדיון נדחה למועד אחר. ביום 25.10.2015 התקיימה הקראה נוספת במסגרת הדיון המאוחד, וזאת בעקבות תיקון כתב האישום בשנית, ונמסרה תשובה מפורטת לכתב האישום. בדיון מיום 29.11.2015 הודיעה בא-כוח המבקשת כי התיק הועבר לפרקליטות המדינה ביום 28.10.2015 בשל הגשת עררים לבית משפט זה, וכי הדבר יצר קושי מצידה להיערך לדיון כראוי. לנוכח האמור דחה בית המשפט המחוזי את הדיון למועד אחר, ובנוסף קבע שני מועדי הוכחות לימים 21.2.2016 ו-3.3.2016. ביני לביני, נקבע מועד דיון הוכחות נוסף ליום 14.4.2016.

הבקשה להארכת מעצר

6. המבקשת טוענת כי לפי המיוחס למשיב בכתב האישום, מעשים שהובילו למותו של אדם ופציעה של אחרים, נשקפת ממנו מסוכנות גבוהה. כן נאמר בבקשה כי בקשת המשיב לעיון חוזר נדחתה על ידי בית המשפט המחוזי, תוך שנקבע כי היא אינה מצדיקה עיון חוזר בשל היעדר הצעת חלופה קונקרטית. בהקשר זה מפנה המבקשת לתסקיר המעצר הראשון שהוגש בעניינו של המשיב, שבמסגרתו נשללה אפשרות שחרורו לחלופה בקהילה, בין היתר לנוכח

החשש כי הדבר ילבה את הסכסוך בין משפחת המשיב לבין משפחת המנוח. לנוכח האמור המליץ שירות המבחן לבחון את האפשרות של שחרור המשיב לחלופת מעצר במעון נעול, וכך גם הורה בהמשך בית משפט זה בהחלטת השופטת ברק-ארז. לטענת המבקשת, מאחר ששחרור לחלופת מעצר למעון נעול אינו אפשרי בשלב זה, אין מנוס מהארכת מעצרו של המשיב, וזאת לנוכח המסוכנות הרבה הנשקפת ממנו. באשר לקצב התקדמות ההליך, המבקשת מציינת כי אמנם אין מדובר בקצב מיטבי; עם זאת נאמר כי נקבעו שני מועדי הוכחות בתחילת תקופת הארכת המעצר המבוקשת, ומשכך צפויה התקדמות במשפטו של המשיב. בשל הדברים הללו, מתבקשת הארכת מעצרו של המשיב ב-45 ימים נוספים, או עד למתן פסק דין בתיק העיקרי, לפי המוקדם.

7. המשיב מתנגד לבקשה להארכת המעצר. הוא מפנה להחלטת השופטת ד' ברק-ארז בעניינו, שם נקבע כי יש לשקול את שחרורו לחלופת מעצר במעון נעול. בהמשך לכך, הביע בא-כוח המשיב צער על כי קיים מעון נעול אחד בלבד המשרת את האוכלוסייה הערבית. עוד ציין בא-כוח המשיב כי המבקשת לא עושה די כדי למצוא פיתרון עבור המשיב, ובמצב דברים זה יש להורות על שחרורו למעצר בית בתנאים מגבילים. לעניין קצב התקדמות ההליך העיקרי, טוען בא-כוח המשיב כי שלושת מועדי הדיון שנקבעו על ידי בית המשפט המחוזי לא יספיקו אף לא לשמיעת שליש מהעדים, וזאת משום מספרם הרב של העדים שיידרשו ליתן עדות בהליך. משכך, נטען כי התיק העיקרי יכול להימשך אף למעלה משנה, וכל זאת שעה שהמשיב נמצא מאחורי סורג ובריח באופן המסב לו נזק רב, ובניגוד לכללי המעצר הנוהגים לגבי קטינים.

דיון והכרעה

8. כידוע, בהחלטה על הארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים יש לערוך איזון בין הפגיעה בחירות הנאשם, שעומדת לו חזקת החפות, לבין שיקולי המעצר שהצדיקו את ההחלטה המקורית בדבר המעצר עד לתום ההליכים, ובהם השמירה על שלום הציבור ובטחונו. זאת, תוך בחינת מכלול של שיקולים, ביניהם מידת המסוכנות הנשקפת מהנאשם, עברו הפלילי, חומרת המעשים המיוחסים לו, החשש מפני שיבוש הליכי המשפט, משך תקופת מעצרו, קצב ניהול ההליך העיקרי והתחזית באשר למועד סיומו (בש"פ 5253/14 מדינת ישראל נ' פלוני (4.8.2014)); בש"פ 5073/14 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 11 (25.7.2014); בש"פ 8619/13 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 14 (8.1.2014)).

כאשר מדובר בעצור קטין, כוונת חוק הנוער היא שמשפטו יסתיים בחלוף ששה חודשי מעצר וברי כי לעובדת היותו קטין יש משקל כאשר בית המשפט מתבקש להאריך את המעצר מעבר לתקופה זו. כאשר הנאשם הוא קטין, יש לבחון בדקדקנות רבה ובקפידה יתרה אם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של חלופה, שמצד אחד תאיין את הסכנות לשלום הציבור ולשיבוש ההליך, ומצד שני תפגע מעט ככל האפשר בחירות הקטין ובאפשרות להביא לשיקומו (בש"פ 6502/10 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 5 ובאסמכתאות המפורטות שם (13.9.2010)). בצד האמור, אין בהיותו של נאשם קטין כדי להקנות לו חסינות מפני מעצר או הארכתו, אם אין אפשרות לאיין את מסוכנותו בחלופת מעצר הולמת או כאשר התנהגותו מעידה עליו שאין ליתן בו אמון (בש"פ 8127/12 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקאות 16-18 (18.11.2012)). גם בעניינם של קטינים, יש מקום ליתן משקל לאינטרס הכלל ולצורך להגן על הציבור מפני מי שמסכנו, הגם שהוא צעיר בשנים (בש"פ 612/13 מדינת ישראל נ' פלוני (29.01.2013)).

9. לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים, באתי לידי מסקנה כי דין הבקשה להתקבל. בנסיבות העניין מסוכנותו של

המשיב נשקפת מחומרת המעשים המיוחסים לו בכתב האישום. כעולה מכתב האישום, המשיב ויתר הנאשמים חברו יחדיו ותקפו מספר אנשים, תוך שימוש בסכנים חדות שבהן הצטיידו מראש. במהלך התקיפה, דקר המשיב, יחד עם הנאשמים האחרים, את המנוח בחזהו דקירה עמוקה שגרמה למותו. בהמשך, בניסיון לדקור מעורבים נוספים, דקר המשיב בטעות את דודו והביא לפציעתו. באמור יש כדי ללמד על המסוכנות הרבה הנשקפת מהמשיב, ועל הסכנה הטמונה לציבור הרחב אם ישוחרר המשיב לחלופת מעצר בקהילה, שמא הדבר ילבה את הסכסוך בין משפחת המשיב לבין משפחת המנוח.

לעניין קצב התקדמות ההליכים בתיק העיקרי, אמנם הדחיות בניהול ההליך שנבעו מתיקון (פעמיים) של כתב האישום אינן רובצות לפתחו של בא-כוח המשיב, אולם התיק קבוע עתה לדיוני הוכחות למועדים קרובים, לימים 21.2.2016, 3.3.2016 ו-14.4.2016; ויש לקוות שבכך בירור התיק עלה על מסלול משביע רצון. בשלב זה ובהינתן ההתקדמות הצפויה בניהול התיק, קיימת לטעמי הצדקה להיעתר לבקשה ולהורות על הארכת מעצרו של המשיב בארבעים וחמישה ימים. אכן מצער הדבר שאין בנמצא חלופת מעצר נוספת של מעון נעול עבור האוכלוסייה הערבית ומן הראוי כי רשויות המדינה יתנו את הדעת לכך ויידרשו לעניין זה. אולם אין בעובדה כשלעצמה שישנו צפי של ארבעה חודשי המתנה לכניסה למעון הנעול הקיים, כדי להצדיק את שחרורו של המשיב למעצר בית ולהשיבו לקהילה. זאת לנוכח המסוכנות הרבה הנשקפת ממנו ולנוכח הסיכון שמא הסכסוך המר שבין המשפחות יגבה קורבנות נוספים. באשר לטענתו של בא-כוח המשיב שלפיה ההליך צפוי להתנהל עוד זמן רב, חזקה על בית משפט זה שיעביר את שבט ביקורתו על התמשכות משפטו של המשיב, במידת הצורך וככל שהמבקשת תגיש בקשה מתאימה להארכת מעצרו של המשיב בעתיד.

הבקשה מתקבלת אפוא. אני מורה על הארכת מעצרו של המשיב החל מיום 12.2.2016 בארבעים וחמישה ימים או עד למתן פסק דין ב-ת"פ 35306-08-15 בבית המשפט המחוזי בירושלים, לפי המוקדם.

אין לפרסם החלטה זו, המתייחסת לפרטים מזהים של המשיב, שהינו קטין.

ניתנה היום, ה' באדר א' התשע"ו (14.2.2016).

ש ו פ ט ת